Rimaszombat, 1891. julius hó 2. 27. szám. Tizenkettedik vfeolyam.

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés dija:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESITŐJE.“

A m. kir. postatakarékpénztárnál a 998. sz. cheque-számla tulajdonosa.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Kossuth-utcza 19. szám a. házban **R Vozáry Gyula** tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előrefizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés dija:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdij minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Kossuth Lajos-utcza 19. sz. a. házban, nemkülönben minden hazai póstahivatal. Az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Indolentia.

Nyugta után kell dicsérni a napot. E közmondás jut eszünkbe valahányszor bizonyos irámozgalom indul meg városunkban. Nem vádolhatjuk polgártársainkat avval, hogy ne volna egészséges irányu gondolkozás módjuk, s koronként, ne tanusitanák kézzel fogható jeleit az előhaladásnak. De sajátságosnak tartjuk, hogy talán sehol sem vesztik el népszerüségüket az ideák oly hamar, mint nálunk. Fellelkesülünk egy pillanatra, s ilyenkor reményeink szálai is megduzzadnak, de a kezdet nehézségeitől hamar visszariadunk, lelkesedésünk lelohad s helyébe lép a hosszan, — talán örökre tartó közöny.

Konkrét eseteket emlitünk föl.

Mindnyájunk emlékezetében él még az a lelkesült pillanat, midőn dalárdánk első diadalmas utjából visszatért. Városunk aprajának, nagyjának jól esett a kitüntetés és sietett megkoszoruzott dalárainkkal kezet szoritani, az ő dicsőségük fényt vetett a városra. A dalárda ügye egyszerre fellendült; beiratkoztak a működő tagok közé számosan azok közül is, kik egy vagy más, legtöbbnyire kicsinyes oknál fogva, eddig távol tartották magukat a khorustól. Azt hittük, hogy az a babérkoszoru csak kezdet, dalárdánk hire, neve — megbecsülhetetlen hanganyagát tekintve — be fogja járni az egész országot.

Álom volt . . .

Ott van a közművelődési egyesület. Az első napokban ezeren iratkoztak be; bálokat, hangversenyeket, mükedvelői előadásokat rendeztek számára.

A szalmaláng ellobbant. Ma már arról van szó, hogy közmüvelődési egyesületünk beleolvadjon a felsőmagyarországi közm. egyesületbe.

Ott van a Tompa-szobor ügye. Lehet-e reményünk arra, hogy városunk nagy szülöttének érczalakja valaha disziteni fogja valamelyik terünket? Pedig minő lelkesedéssel fogott hozzá az egyesületnek mindkét fakcziója a gyüjtéshez!

Egy egész sorozatot tudnánk még ide jegyezni, de a legfontosabbak közül elég ennyi is.

Most már az a kérdés: mi az oka annak, hogy közönségünk lelkesedése minduntalan megcsappan?

Más alkalommal ugyanezen helyen abban a véleményben voltunk, hogy minden jó gondolat ténynyé válása azoktól függ, kik azokat magukévá téve, az ügyek élére állanak. Közönyösséggel vádoltuk városunk vezérlő férfiait, kik nem igen szeretnek az ügyek élére állani. E véleményünket ma is fentarjuk, bár elismerjük, hogy társadalmi életünk lépten-nyomon ujabb frázisokba lép. Szigoruan zártkörü kotteriák keletkeztek, melyek kicsinységük folytán csupán arra erősek, hogy önmaguknak megfelelő szórakozást szerezzenek; de nagyobb akcióra — olyanra, mely az egész társadalomra kihasson — nem vállalhozhatnak. E kottériák hasonlók a régi kis görög államokhoz, melyek minden szellemi és anyagi erőt önmagukból reprodukáltak, — a külömbség csak az, hogy a görög államocskák minden nagyobb vállalatukra szövetségest kerestek, a mi társadalmunk kotteriái pedig a szövetségest kerülik.

Ez az oka annak, hogy a szebb gondolatok, melyek egyik vagy másik kis körben megszülettek, rendesen meg is halnak abban a körben, mely elegendő tápanyagot nyujtani önmagától nem képes. Egyetlen egyesület sem lesz életre való, melynek vezérei és tagjai csak ugyanazon körből telnek ki.

E gondolatok jutottak eszünkbe, midőn ismeretes lett előttünk a losonczi dalegyesület azon intentiója, hogy nemes példaadásával városunkban az elszunnyadt dalárda ügyét lethargiájából felébressze.

Félünk a kisebb társadalmi körök közönyétől s a fentebbiek folytán félelmünk alapos. Bár csalódnánk! —r.

Szünidei gyermektelep.

Körülbelül 16 éve, hogy Bion zürichi ev. lelkész, egy egyesületet alakitott, mely feladatául tüzte ki, oly szegény gyermekeket, kiket a nyomor és betegség elcsigázott, anyár közepén kivinni hegyes-erdős vidékre, vagy pedig tengerpartra üdülés czéljából. S ime, ezen rövid idő alatt Európa majdnem minden nagy városában egyesületek létesültek, melyek hasonló czélt követnek mégpedig nagy sikerrel; mert a fulladt levegőben élő gyermekeket mindenütt találunk, kikre a szünidei telep életkérdés. Rövid 4—5 hét alatt a beesett arczok megtelnek, a vér megjavul, a petyhüdt izmok megerősödnek, a test sulya 1—2 kiloval gyarapodik, szóval: a gyermekek mind testileg mind lelkileg felfrissülnek. S mindezt ezen rövid idő teszi. A dologban az a sajnos, hogy minden gyermeket még eddig nem lehetett ezen jótéteményben részesiteni, sokat kellett visszautasitani még pedig azért, mert az egyesület nem rendelkezik elegendő pénzösszeggel.

Az orvosilag megvizsgáltak egy vagy több tanitó vezetése alatt hegyes erdős vidékre: Körmöczre, Sely-

TÁRCZA.

Nettike naplója.

— Polg. leányiskolai dolgozat. —

Tisztelt „Szerk.“ ur!

Többes-számu uram!

No persze, könnyü Önnek, a ki csak ugy per „mi“ szokott beszélni a világgal, parancsokat osztogatni az olympusi magasból, de nehéz a becsületes riporternek. Ha én szerkesztő volnék, én is ugy tennék mint Ön, oda súgnám az épen kezem ügyében lábatlankodó munkatárs fülébe: „Uram! egy tárczára van szükségem, egy hat lábas tárczára, még pedig ma. Legyen!“ Nincs kellemesebb, mint az ilyen szerkesztői rendelkezéseket osztogatni, — ha van kinek. Most az egyszer én voltam a „Kinek.“ Pedig én nem szeretek tárczát irni mert tudom, hogy ugy sem olvassák el. Épen a mult vasárnap mondta nekem egy ur, hogy ő tárczát sohasem olvas, legfeljebb csak — bugyellárist. De ez azért nem riaszt el az irástól, hisz a tárczánál nem az a fő, hogy olvassák, hanem az, hogy legyen. Körülbelül az a szerepe a lapban, a mi az ételes tálak közt a virágdisznek; ez sem arra való, hogy megegyék. Rászántam hát munkatársi fejemet, s hazafelé utközben kispekuláltam a témát, sőt a kiszabott hat lábból is egy féllábra valót, és ime, mikor hazaérek, ott találom az én kedves Netti cousineomtól (a ki polg. leányiskolába járó bakfis-jelölt) a következő levelet:

„Kedves unokabácsikám! Nem is kérem, hogy ne haragudjék, mert ugy se bánom ha haragszik is, most az egyszer ugy is muszáj rajtam segiteni. Tudja, máskor én is segitettem magának azt a bokrétát bepakolni, pedig azt magának nem is parancsolták; de nekünk megparancsolta a tanár urunk, hogy az aratási vakácziót nem szabad csak ugy henyélve elsétifikálnunk, hanem ebben nekünk is aratnunk és kévét kötnünk kell azokból a szellemi kalászokból, melyeknek magját ő vetette el a mi fogékony lelkünk termő talajába. A cséplést majd aztán az őszszel ő maga végezi el. Szóval, hogy irjuk le napló alakban nagy szünidei élményeinket.

En már bele is kezdtem, de attól félek, hogy a tanár urnak nem lesz ínyére, ha igy folytatom, a hogy elkezdtem; tudja: a férfiak oly válogatósak, és a tanár ur még hozzá mindig csak azt az „aesthetikai szépséget“ keresi. En pedig azt hiszem a tanár urról, hogy a tanár ur azt hiszi rólam, hogy a fitos orrocskám nincs aesthetikai összhangban az ovális ábrázatommal és a vörös hajammal, meg a sovány termetemmel. Hát tehetek én róla, hogy vörös a hajam! Juj istenkém, bár csak neki is vörös haja nőtt volna — az orra alatt. De mikor olyan kaczkiás szénfekete bajuszkája van, mint akár csak egy pár iczipiczi fecske-szárny. Elég az hozzá, hogy azt hiszem, hogy unszimpatikus vagyok előtte, és ha nem lesz inyére a „Naplóm,“ akkor bezár, és ha még ehhez a pechhez a Mákos Miczié meg jobb lesz, akkor én meghalok. Pedig előre is tudom, hogy jobb lesz a Miczié, mert annak is vörös ugyan a haja, de arany szinbe játszó és fitos az orra, de, à la Pálmay, pikánsan fitos és a termete gömbölyübben indul deli karcsuságnak, tehát egyszóval: aesthetikailag inkább harmónikus, s igy a pragmatika sankczió principiumai szerint az ő egész lénye szimpatikusabb, herczigebb. (Oh ez a sok diák szó! nem is tudom jól használom-e? Minek is traktálnak minket lányokat magyarul is diák szószba kevert prelekcziókkal! Csak többet ér száz diák szónál is egy — diák.) De ezt csak ugy zárjel közt mondtam. Kérem bácsikám, meg ne mondja a papának, mert akkor megver s akkor e fölött való világfájdalmában, öngyilkos lesz az ideálom; pedig kár volna érte, mert már a hatodik osztályba jár és csak egy tantárgyból van szekundája, e mellett gyönyörüen tánczol, dzsentri apja és gigerli nadrágja van, szivarozik, egy egész kazánra való füstöt le tud nyelni a kebelébe, (mely hogy kiért dobog, azt csak én tudom,) és már czvikkert is hord az orrán. Oh eszem azt a férfias: — czvikkeres — orrát. Aztán már *költ* is, még pedig verseket *is*. Lantjára veszi hájait*) egy imádott vörös haju földi angyalnak. Odákat ir „Hozzá.“ Hozzá . . . ah!! Felbir-e ön emelkedni, kedves bácsikám, arra a magaslatra, a honnan megérthesse: kihez zeng az a „Hozzá?!?!!“ Ugy érzem néha: meghasad a szivem a kéjes örömöktül. Tudja ön, mi az a kéjes öröm, bácsikám? Oh dehogy is tudja. Annak tudásához egy női szív kell, egy n ő i szív, mint az enyém, mely már tizenkét tavasz kikeletének illatos virulását élte és élvezte.

(Itt talán egy kissé „dagályos“ voltam, de a tanár ur is azt mondja, hogy hiba ugyan a dagály, de mégis jobb mint az — apály.)

Hanem én itt csak darálok, csak darálok, a helyett, hogy egyenesen és katagórikusan (megint egy diák szó!) a dologra térnék. De rá is térek már.

Tehát arra kérem kedves bácsikámat, olvassa el ezt az én stylgyakorlatomat, és mondja meg, jól lesz-e, ha ilyen mederben folytatom tovább? De aztán ki ne nevessen, mert akkor elájulok szégyenletemben.

Tehát:

„Kiszakitott lapok egy még le nem szakitott szelid szellemü szende szív naplójából.“

Ez a czim. Egy kissé hosszu, de poétikus. Sok benne az alliteráczió és e mellett rajta van a női rendeltetés öntudatának hamva, a jövőbe pillantás érzésének nuanceával együtt.

(Hogy most mit mondtam, azt magam se egészen értem, csak érzem, hogy kolosszális. Kolosszálisnak annál kolosszálisabb, mert ezt tulajdonképen nem is én mondtam, hanem csak idéztem egy vidéki zseni négy kötetes prózai époszából.)

Tehát: „Kiszakitott lapok . . .“ stb.

Rsz. 1891. junius 27. este.

Igaz ugyan, hogy még nincs kiadva a vakáczió, de én már ezt a mai napot is annak számitom, mert a vizsgának vége és a tanár ur ma már ugy szólitott, hogy „kegyed,“ (a szorgalomszakban csak „kérem, maga“ a nevem) és azt mondta, hogy ő most már nem tanárom, hanem barátom nekem, én meg az ő kis barátnéja vagyok mindaddig, mig csak szeptemberben ujra nem találkozunk a szellem országának illatos mezőjein, ha tudniillik kedve lesz a papámnak kidrukkolni értem a beiratkozási- és tandijat, a melyet, mint a papa mondja, akár *bánat*pénznek is lehetne nevezni, olyan bánatosan adja, mert oly nagy összeg és oly keveset van arányban az eredménynyel. Oh az a papa oly igazságtalan, oly goromba. Hiába: férfi. Ha rajtam állt volna, inkább egy szelid kedélyü asszonyságot választottam volna apának is

Es miért goromba? Azért goromba, mert mind a nyolcz testvérem leány és mind a nyolcz a polgári iskolába jár vagy fog járni. Nem értem, hogy lehet ilyen csekélység miatt haragudni.

Denikve, a mama máma azt papolta a papának, hogy no hé, ma készülj fel és gyere el, tudd meg, mit tudnak a lányaink.

— Bánom is én, akármit tudnak. Elég a leányfélének, ha annyit tud, hogy ha eső van, fel kell nyitni az esernyőt. — Igy brummolt a papa.

— De már csak a „zárünnepélyre“ gyere el.

— *Á*rünnepély, az nekem sok pénzem ára. Mit láthatnék én ott?

— Oh te vasfejü? Hát láthatnád a kis lányaink rajzait, kézi munkáit, hallhatnád őket szavalni, énekelni. Egy egész kis szinjátékkal fölér a mai délután.

— Ha-ha-ha! Különb *szinjátékot* játszom én magam mindennap a nyári Casinóban. Vörös, zöld, tök, makk . . .

A k. mama pörölt rá, hogy miért megy oda, a hol egyszerre eljátszik 15—20 frtot, itt pedig ingyért kellemesebben tölthetné a délutánt. Azt is mondta neki, hogy nincs érzéke a nőnevelés és müélvezet iránt. A papa azt felelte rá, csak birna itt nálunk megélni egy szintársulat, majd megmutatná ő akkor mi a (szinész-)nőneveléssel párosult müélvezet!.. En nem értettem ezeket és a papa csak nevetett és elment.

Mi is öltözködni kezdtünk. A mama kitárta a sifonir ajtaját és azt mondta, hogy ma szabad lesz azt a uhát felvenni, a melyiket akarjuk. Fruzsinke néném a

*) Bocsánat ez otromba sajtóhibáért: összekeveredett a „b“ betünk. Szedő.

meczbányára, Trencsénmegyébe, Nagy-Marosra stb. küldettek. (Talán a mi szép megyénk is alkalmas volna erre, a távolság nem lehet akadály. S ott a szabad fris levegőben játék és séta, ének, itt-ott egy kis munkával felváltva, töltik idejöket. Étkezésük egyszerü, a vidék nyujtotta termények: tej, vaj, turó, hus, kenyér, főzelék, friss viz stb. egyszerü táplálék és ital, mely a szegény gyermekeket annyira üditi, hogy ezen rövid idő alatt elcsigázott testök majdnem egészen megváltozik.

Egyelőre budapesti egyesületünk csak a hegyes vidékre küldi gyermekeit. Ausztria és Németország már tovább mentek, ott a görvélyesek tengerpartra vitetnek vacatiózni s pedig nagy sikerrel. Reméljük, hogy nálunk is oda kerül a dolog, hogy szünidei gyermektelep egyesületünk idővel több pénzzel rendelkezendik, áldásos működését oda is fogja kiterjeszhetni, hogy beteges gyergyermekeinket Fiuméba vagy vidékére küldendi.

Wiesinger Károly.

Néhány szó a fényüzésről s a nők magasztos hivatásáról.

Örömmel ragadok tollat kezembe, mert kedvencz tárgyamról: a nőkről szándékozom irni, kiknek egész életemben mindig hódolatteljes tisztelője s imádója voltam, s daczára, hogy félszázadnál több nyomja gyenge vállaimat, ma is az vagyok. Másrészről azonban inog a toll kezemben, mert igen kényes dologról: az igazság kimondásáról van szó; már pedig a példabeszéd szerint is: „Mondj igazat betörik a fejed.“ — De valakinek már egyszer mégis ki kell mondani az igazat a felvetett tárgy felett, s annak nemcsak fény- de árnyoldaláról s ennek természetszerü káros következményeiről is. Kimondom hát én az igazat s törjék be az én fejemet, az igazségért s a közjóért azt is elszenvedem.

Nem kevesebbről mint a nők nagymérvü fényüzéséről, kivált toiletjeik dolgában, akarok szólani: igen „ne nyulj hozzám virág ez“ tudom, de szükségképen meg kell érintenem, mert lehetetlen fel nem jajdulni minden higgadtan, komolyan, részrehajlatlanul gondolkozó családapának és anyának s minden higgadtan gondolkozó jó hazafinak azon őrületességig hajtott fényüzésen, melyet a nők, különösen bálokban, sőt minden nyilvános helyen s társas körbeni megjelenésük alkalmával ez idő szerint toiletjeikben üznek. Felszólamlásom tárgyát nem a legközelebb tartott főispáni bál képezi, mely igen fényesen s jól sikerült, s annyi szép hölgyet és ruhát egy-egy bálban kevésszer láttam, mert ily alkalom, mely 10—20 évben egyszer fordul elő, s a melyen a nemzeti ünnepélyt emelni minden egyes hivatva van, ez az alá nem jöhet, de általában társas helyeken való megjelenés alkalmával nagy mérvben üzött luxusról szóltam s szólok és pedig önzetlenül, nem önérdekből, mivel nem vagyok szerencsés leánygyermekkel birhatni.

Mindenekelőtt kérdem: mit óhajtanak elérni azzal, mi czélból követik azon határtalan fényüzést toiletjeik alkalmával hölgyeink? Tudom, ezen kérdésre igen nehéz a felelet. De ha meggondoljuk higgadtan, nem megdöbbentő-e s nem halálos vétek s bün-e egy közönséges rendes bálra 150—300 frtot kiadni báli öltözékért? mely azon bálon a sokat tánczoló leányon vagy asszonyon egy éjjeli mulatságon rendesen tönkre megy. Nem halálos vétek s kárhozatos pazarlás-e ily alkalmakkor napjában 3—4-szer öltözve, drágábbnál drágább ruhákba, oly sok pénzt kidobni, melyet a szegény családapa véres verejtékkel keservesen keres? Bizonyára kárhoztatandó s megrovandó pazarlás.

Nem lehetne-e azon pénzeket nemesebb czélokra forditani, hasznosabban s több élvezetet szerezve elkölteni? Ezen kérdésre is igennel kell felelnem. Számitsuk csak fel, kinek csak két lánya van, ezeknek, s az anyának mily óriási költségbe kerül a báli öltözék egy családapának csak egy bálra is, s ha ezen tulzott fényüzés, tovább is igy tart, minden józanan s higgadtan gondolkodó családapának és anyának a báloktól s társas helyekről vissza kell vonulniok — mint ez már ez időszerint is sokan kezdik nagy helyesen megtenni — mivel azon nagy költséget vétkes pazarlásnak tartják, s még mondjuk ki az igazat, a legtöbb része nem is győzi, nem is győzheti a többiektől pedig az öltözékek dolgában vissza s hátrább, maradni nem akarnak.

Nézzünk vissza csak a legközelebb elmult évtizedekre, hasonlitsuk össze részrehajlatlanul a közép nemesi osztály anyagi helyzetét a mostanival, látni fogjuk, hogy ez tetemesen hanyatlott S mi okozta azt? Legfőbbképen a tulságos fényüzés, kiválólag a nők által követett fényüzés, s általában a nagy urhatnámság. Ez a szomoru jelenség mutatkozik a polgári osztálynál, sőt a kisbirtokos telkes gazdáknál is, hol a nők szintén nagy fényüzéssel öltözködvén, arra erejükön fölül költekeznek; s mindezeknek természetes s szomoru következménye az általános anyagi sőt erkölcsi romlás.

Ez mai társadalmi életünk szomoru de hü kepe, mely következményeiben még szomorubb képet mutat, melynek részletes leirásába ez alkalommal bocsátkozni nincs szándékom.

Mélyen tisztelt hölgyeim! Ezen erszényt, jólétet egyiránt pusztitó társadalmi rosz és káros szokás tarthatatlan, azzal a végletekig üzött fényüzéssel fel kelletik, mint jó honleányoknak hagyniok, legalább megyénkben, s egyszerü toiletteket s háztartásokat divatba hozni, ezzel mutassák meg megyénk hölgyei, hogy jó honleányok!

De bátor vagyok továbbá tisztelettel kérdést intézni, hogy csak drága ruhában lehet a társas helyeken s bálokban jó mulatni s tisztességes egyszerübb ruhában jó mulatni talán nem is lehet? En életem javát leélve, az ellenkezőt tapasztaltam, azt t. i. hogy az ezelőtti bálokban s más társas mulatságokban — melyekben egy nő toiletteje egy ötöd vagy hatodrészébe sem került mint a mostani, — sokkal vigabban mulattunk s sokkal jobb kedvvel s többet tánczoltunk mint a mostaniakban. Tehát az élet gyakorlati tapasztalata igazolja: hogy a jó mulatáshoz drága ruha nem szükségeltetik, de nem szükségeltetik a drága, ólomczukros pezsgőbor sem, azelőtt az olcsóbb drapák bor mellett is jobban, őszintébb és melegebb barátsággal mulattunk mint most a drága pezsgő mellett, azért kiküszöbölendő azon rosz és káros szokás is társadalmunkból.

Fentebb minden kétséget kizárólag az élettapasztalatból beigazoltatott, hogy a drága ruha és pezsgőbor a jó mulatáshoz nem szükséges, nem nélkülözhetlen főkellék. De hát akkor mit ohajtanak elérni a 19 század utolsó évtizedbeli hölgyeink s uraink azon szédületes luxus követése s megengedése által. Valóban nehéz megérteni. Csak nem a világ itéletét, nézetét ohajtják tévutra vezetni anyagi állásuk tekintetében? Többet akarván mutatni a valónál. Ezzel az irányban czélt nem érhetnek, mert annak a hü képét a telekkönyv és takarékpénztár részrehajlatlanul világosan megmutatja; igy tehát csak magukat vezethetik tévutra, s magukat s családjukat ronthatják meg; sőt ezer bocsánatot kérve, mivel senkit a világért megsérteni nem akarok azon kifejezéssel: hogy sokan az erőltetett s határtalan luxus követésével mintegy nevetségessé teszik magukat a rosz világ előtt; ezt, mint a szóban vett dolog rendes következményeit a maga mezitelenségében kimondanom kellett.

Hagyjanak fel tehát hölgyeink az ez időszerinti nagymérvü, nehéz gazdasági viszonyainkhoz nem illő, az anyagi jólétet leromboló fényüzéssel s térjünk vissza a régebbi egyszerüségünkhez annál is inkább, mert elhihetik hölgyeim, ezt én, mint férfi s igy illetékes biró mondom, s mert csak férfi mondhat benne helyes birálatot: „hogy a szép hölgy egyszerü ruhában valóban a legszebb.“ Térjünk vissza a természetes egyszerübbséghez, melyből már olyannyira kivetkőztünk; ruházkodjunk s éljünk egyszerübben, természetesebben, nagy hasznát fogjuk látni testileg, lelkileg, anyagilag és szellemileg, sőt még erkölcsileg is; követvén mindenben a legpontosabb arany középutat

Most azonban önkénytelenül is azon kérdés áll elő; miként, kinek, hogy s miképen kellenék kezdeményezni, a fényüzésnek szükebb korlátok közé szoritását, az egyszerübb ruházkodás és életmód felkarolását, hogy igy mondjam, divatba hozatalát?

Erre is megmondom szerény nézetemet, s nem vélek csalatkozni a helyes irány kijelölésében midőn azt mondom, hogy annak a kezdeményezésére első sorban megyént tóntadó, — a divatot mutató — legvagyonosabb hölgyei vannak hivatva, s ez nemcsak hivatásuk, de jól felfogott honleányi kötelességük is. Jelenjenek meg először ők a bálban s társas körükben egyszerü fényüzés nélküli ruhákban s jelentsék ki előre a többi nőknek, hogy ők ugy fognak menni, a többi nő hasonlóképen ugy fog cselekedni.

Ha pedig a tóntadó igen t. hölgyeink azt tenni vonakodnának, s a tulságos mérvben üzött fényüzéssel felhagyni, továbbra sem akarnának — mit nem hiszek — azon esetben beszéljenek s szövetkezzenek össze a többi hölgyek, mindnyájan s alakitsanak: egy „luxus elleni ellenzéket, védegyletet“ s menjenek a bálokba s társas körükbe — egyszerü ruhában — ki máskép mint egyszerün megy, arra birságot kell előlegesen meghatározni, s azt rajta a közmüvelődési kör vagy alap javára könyörtelenül behajtani. — S minthogy a mai korban, mindenütt s mindenben a többség dönt, igy az övék az egyszerü ruházatot felkaroló nőké lesz a győzelem, ők fogják megszabni a divatot, s ezen felül nagy kötelességet teljesitenek, ugy is ment jó honleányok s mint jó családanyák.

Leányaink nevelésénél is a mostaninál más irányt volna szükséges követnünk, jellem, világnézet s erkölcsi érzék kifejtésére több gondot forditanunk, leányainkat a legfőbb hivatására, a jó családanyaságra nevelnünk, mely utóbbi fogalom a jó gazdasszonyságot, takarékosságot, egyszerüséget, tisztaságot nemcsak a ruházatban, de erkölcsökben is mind magában foglalja.

Leányainkkal — fiu-gyermekeinkkel is — kicsi korától megértetni kellenék igyekezni, hogy mily nagyfontosságu az ő jövendőbeli hivatásuk, mint családanyának, mint honleánynak, hogy ő tőlük a nők, a családanyák egyéni, erkölcsi s egyéb minőségétől függ s nemcsak az egyes családok anyagi s szellemi jóléte s boldogsága, hanem az államok-é a családok összesége-é is, s ebből: kifolyólag közvetve tőlük, a nőktől, a családanyáktól függ: az állam s nemzetünk hatalma, alkotmányos szabadsága s nemzetünk függetlensége, mert a 'történet tanusága szerint csakis anyagilag és erkölcsileg jó helyzetbe lévő nemzet lehet szabad és független, mig ellenben anyagilag s erkölcsileg elszegényedett nemzet szolgaságra hajlandó, s rendszerint a szolgaság játma alá jut.

---

ki másfél évvel idősebb nálam, a fekete voile ruháját akarta magára ölteni, én meg a rózsaszin satint. Ő most gyászol: tegnap tudta meg, hogy az ő fesch Gusztija, a ki már harmadszor *akart* neki menni Pesten az első alapvizsgának, most az egyszer csakugyan *átesett* azon és e miatt való kedélyállapotában ott hagyva a jogászságot, menten átlépett a vasuti pályára, beállt gyakornoknak, a mi elég nagy vasuti szerencsétlenség a M. Á. V.-ra nézve is, de Gusztira is, mert őt ott előbb-utóbb elgázolhatja a masina. Ezért akart Fruzsinka előrelátásból már a mai alkalommal gyászt ölteni.

Ő tehát a feketével, én meg a rózsaszinüvel, csak a belsőnkben izzó hangulatot akartuk jelezni. (Nem vagyok benne egészen bizonyos, hogy a hangulat izzik-e; tán inkább izzad?..)

És mi történt! Daczára az előre adott engedélynek, mama leszavazta a fekete szint is, meg a rózsaszint is. Azt mondta, hogy a sárgába játszó crême-ruhát kell felvennünk, czarisztokratikusabb. (Tessék, ilyen a vallás- és lelkiismereti szabadság a demokratikus XIX-ik század végső vonaglásának korszakában.)

Elmentünk a crême-ruhában. No, ehhez is jól festett a fekete harisnya. Feldult lélekállapotunkban még ez volt az egyetlen megnyugtató vigasztalásunk

Egyenesen a „Rózsá“-ra mentünk, mert ugy volt, hogy ott lesz a „zárünnepély.“

A kapu alatt meg a lépcsőn már ott állingóztak a diákok, de nem volt szabad reájuk nézni, azt mondta a a k. mama, hogy nem illik. Pedig ökelmék ugyancsak fixiroztak bennünket, és fujták a czigaretli füstöket az orrunk alá; hát ez illik. De én ugy tettem, mintha nem venném észre, mert ez sem illik.

Mikor felértünk a terembe, már akkor sokan voltak ott, de legtöbben nők; a férfiak gondolom ott lehettek, a hova a papa ment. A kik az erősebb nemből ott voltak, azok is, hallottam mikor elhaladtunk mellettök, hogy dörmögtek a rendezőség ellen valami békétlenkedő hangon, a miért csak körben futó padokat állitottak fel és csakis a nőközönség számára.

Hanem hogy én körülnéztem, láttam, hogy a tanulótársaim közül egyet se láttam, sőt a tanár urak közül se és a tanitónők közül se. Ekkor jutott eszembe, hogy nekünk, diáklányoknak, voltaképen előbb az intézetbe kellett volna mennünk, majd onnan jönnek a növendékek csapatostul. Oda akartam hát menni én is, de a mama azt mondta, már mindegy, ugy is jönnek a többiek is mindjárt, hát miért mennék.

De bizony nem jöttek azok mindjárt, még két mindjárt se.

Várakoztunk egy negyed óráig, két negyed óráig: ők még se jöttek. Nyugtalankodni kezdtem. A míderem is nagyon szoritott. Igaz, azt el is feledtem mondani, hogy én tiltakoztan otthon a toillette-csinálásnál a míder ellen, mert tudom az Egészségtanból, hogy az „a porcz és csontállomány fejlődését a serdülő korban károsan befolyásolja,“ de a mama mondta, hogy ne lármázzak, mit értek én ahhoz?! A mider a termet előnyeit emeli...

— Hát a hátrányait mi emeli? — gondoltam magamban, de hangosen kérdezni nem mertem, mert a mama nagyon nervózus volt. Majd megkérdem máskor, gondoltam.

Egy szóval a míderem nagyon szoritott, alig tudtam lélekzeni, untam is magamat. De végre könnyebbülten lélekzettem föl. Föltünt t. i. a láthatáron — egy lovag, egy igazi lovag, a Sárga Samu bácsi, a mi házi barátunk. Nagyon viczczes ember. No legalább ez elmulattat bennünket. Ugy is volt, egyenest oda jött hozzánk egy kicsit kurizálni. De ma ő is olyan fád volt. Haragudott, hogy aszondja, ilyen sokáig várakoztatják az embert.

— Már az igaz, mondta a mamám.

— Általában már az se dukál, hogy a zárünnepélyt később tartják mint a vizsgákat. Mért maradjon itt az a *vidéki* növendék, aki az első osztályba jár, a negyedik osztály vizsgája *után* is, a zárünnepély kedveért?! Ezt a tornavizsgával együtt kellene tartani.

— Nem lehet kérem — szóltam közbe én.

— Már miért nem?

— Azért mert a tornavizsgán csak mider *nélkül* lehet-, a zárünnepélyen pedig miderben *muszáj* megjelenni.

Tovább akartam még folytatni, de a mamám azt mondta, hogy ne kotyogjak.

A bácsi azután mindenféle megjegyzéseket tett a vizsgákra. Azt mondta, hogy lehet, hogy most rossz kedvü, hát hogy lehet, hogy azért igazságtalan is, de azért ő azt hallotta, hogy (a sok „hogy“-ot egy államférfiutól profitirozta) hogy például a történelemből csak a háboruk lefolyása iránt mutattak a növendékek előszeretetet, pedig hát, ha megnőnek és férjhez mennek, ugyis lesz majd módjuk a — háboruban. És hogy az egészségtanból a szivnek csak kamaráiról beszéltek, holott tudnivaló, hogy a nőknél annak — elfogadó terme is van.

A mama erre nevetett. Én is akartam, de nekem befogta a számat a legyezővel.

De már az alkotmánytannal meg volt elégedve. Mert jóllehet Deák Ferenczet megtettük független párti képviselőnek, mindazonáltal a kinevezési rendszer híveiül vallottuk magunkat. Hej pedig titokban inkább csak a szabad választási rendszert tartjuk mi egyedül üdvözitőnek!

Azt is mondta a bácsi, hogy „aszondják“ hogy a németből arra a kérdésre, hogy a fecske mit csinál, és a madarak mit csinálnak, ugy feleltünk volna édes hazai germán nyelven, hogy: „Der Schinken fliegt und die Strümpfe singen.“

— Nem igaz, rágalom! akartam oda kiáltani, de ekkor épen nagy mozgolódás és zúgás támadt a teremben: társaim megérkeztek, élükön egy deliszál elegáns huszárhadnagy, kivont esernyővel . . . azaz, hogy a huszárhadnagy csak véletlenül keveredett oda . . .. utánna jött a tanár ur és utánna a pajtásaim, egyik chikkesebb mint a másik. Mind míderben. (Oh én átlátok a felső ruha szövetén is!)

En is oda álltam közéjük. Elkezdtünk — készülődni. Mikor egy jó félnegyed óra mulva készen voltunk a körbeállással, akkor elkezdtünk énekelni.

Hogy gyönyörüen énekeltünk: azt nem én mondom, hanem a hátam mögött álló férfipublikum.

— Igazán szép, igazán meglepő. Ennyit nem vártunk volna! Ez az ember egy fejjel nőtt az utóbbi napokon.

Hogy ki nőtt egy fejjel, azt sehogy sem tudtam kiókumlálni, pedig majd kidülledtek a szemeim a vizsgálódásban. Mindenkit sorba néztem, de mindenki csak olyan hosszu vagy rövid volt, mint azelőtt.

Aztán szavaltunk, meg megin énekeltünk, és ujra szavaltunk meg ujra nótáztunk.

Csak a szavalást zavarta meg egy kis incidens. Valami imposztor kutya csufondárosan belevonitott a „La cigale et la fourmi“-ba. Bizonyosan valami schulvereinos *német* kutya volt a jámbor, azért ugatta meg a franczia szót.

Énekelni pedig mentül többet énekeltünk, annál frenetikusabb, tombolóbb lett a taps- és éljenvihar. És megint csak azt hallottam a hátam mögött: „Ez az ember két fejjel nőtt.“

De most a helyett, hogy az éneklésünket dicsérték volna, elkezdték a rajzkiállitásunkat dicsőiteni, hogy az milyen szép volt. Becsületére vált volna nagy fiuknak is. Erre ugyan valaki közbe szólt, hogy az nem áll. En nem tudtam az összefüggést megérteni, de hallani se tudtam tovább, mert csakhamar vége lett az ünnepélynek.

Vártam volna ugyan, ha valaki az elölülők közül megdicsért volna bennünket és a *tanár* urakat és a *tanitó*nőket, (ez a külömbség meg van az „Ertesitőben is,) de hiába vártam.

Ime ezeket irtam k. bácsikám. Jó lesz-e? Javitsa ki, a hol nem jó, de még ma, hogy holnap folytathassam. Szerető unokahuga Antoinette.

U. i. De meg ne tudja valaki, hogy maga javitotta ki, mert akkor meghalok. Netti.“

Nos tehát k. Szerk. ur, ezt a dolgozatot elküldöm Önnek. Mert ha azt akarja, hogy én tárczát irjak, a minek keze is, lába is legyen, sőt hat lába is legyen: — akkor simitsa ki Ön az én Netti húgom dolgozatát, (ugy sincs egyéb dolga,) addig én majd irok tárczát

—a —l.

Ne tegyük hát tönkre tulzott fényüzésünkkel, ugy családunkat mint nemzetünket, de hagyjunk fel a vésztbozó fényüzéssel, s lépjünk az egyszerüség és természetesség egyenes és reális utjára, ezt követnünk családunk s nemzetünk iránti szoros kötelességünk.

Az a legjobb honleány és hazafi, ki a legjobb s legtakarékosabb s legmunkásabb gazdasszony s gazda.

A munka, takarékosság, szorgalom és erkölcsiség, a családi és állami életnek s jólétnek legfőbb alapja.

Nem hiába mondták a legnagyobb koronás fők és államférfiak: hogy az asszonyok, a nők kormányozzák a világot, s ez valóban ugy is van, mert a nő minden jónak és rosznak, anyagi jólét s anyagi romlásnak, erkölcsösség és erkölcstelenségnek, békének és háborunak, boldogság és boldogtalanságnak legfőbb tényezői, nemcsak a családban, de az államokban is.

Hisz ők — a nők — nevelik a jó honleányokat s hazafiakat, ők a jó családanyákat és apákat, ők csepegtetik beléjük gyermek korukban a haza, az igazság, valásosság és erkölcsösség iránti nemes szeretetet, minden jó, nemes iránti fogékonyságot, a rosz nemtelen, bün s erkölcstelenség iránti undort. Ok fejtik ki a szép jellemet, ők az életczélja iránti helyes világnézetet, mely ugy a leány mint fiugyermeknek egész életére nagy befolyással van, mert a gyermekek nevelésének alapja, nem a növeldékben és iskolákban vettetik meg — mint ezt sokan tévesen hiszik s a gyermekek nevelését a neveldék és iskolákra támaszkodva elhanyagolják — de a valódi nevelés is az anyatej beszivásával kezdődik, s igy a nevelés alapja az anyák által vettetik meg, mert mintegy az anyatejjel, s a gyermek 8—12 éves koráig a gyermekbe becsepegtetett: jó vagy rosz szokás, jó, nemes vagy rosz és nemtelen gondolkozás, vallásosság vagy vallástalanság, erkölcsösség vagy erkölcstelenség, marad meg általában kevés kivétellel állandóan, mintegy vérévé s természetévé válva a gyermeknek, — ez képezvén egyéni minősége s jellleme alapját, — tehát a nők, mint családanyák, a jellemképzésre, a helyes irányu gondolkozásra, ebből kifolyólag a jövendőben követett életmódra is — s igy a fényüzés vagy takarékos egyszerübb életre is — legfőbb befolyással vannak a létező s következő nemzedéknél is.

Amiért is a haza, a magyar nemzet s a családfők nevében tisztelettel kérelmezem őket, miszerint magasztos, nagy, nemes hivatásukat felfogva, honleányi s családi kötelességüket átérezve, annak megfelelni, s a nagy mérvü luxus üzéssel pedig első sorban is felhagyni kegyeskedjenek.

Egy Gentri.

Vendégeink.

Előkelő vendégek időztek városunkban hétfőn és kedden. E napokon tartattak meg a helybeli egy. prot. főgymnásiumban az érettségi vizsgálatok Kún Bertalan ev. ref. püspök elnöklete alatt Ballagi Aladár egy. tanár, ministeri biztos jelenlétében. Az előkelő vendégeket Bodor István igazgató fogadta, majd a tanári kar az igazgatóval együtt szállásukon tisztelgett. A főpásztornál üdvözlő látogatást tettek a testvér ág. ev. felekezet kishonti esperességének vezérférfiai, névszerint Glauf Pál tő-, Liszkai János alesperes és Kubinyi Aladár kir. ügyész, esperességi felügyelő, ki rokonszenves, szép beszédben üdvözölte a ref. püspököt. A helybeli ref. egyház presbiteriumát Baksai István tanár és főgondnok vezette s remekül kidolgozott szónoki beszéddel üdvözölte a körünkben megjelent főpásztort, felhasználván egyuttal az alkalmat arra is, hogy ahoz a koszoruhoz, melyet az ötven év óta lelkészkedő és huszonöt év óta a legfőbb egyházi méltóságot fényesen betöltött püspök jubileumára — mely voltaképen csak szeptemberben lesz — a tiszáninneni ref. egyházkerület hivei fonnak, a legelső virágot a rimaszombati virágzó református egyház részéről kaphassa a jeles főpap. A szépen kidolgozott beszédből közöljük a következőket:

„Méltóságos és főtisztelendő Püspök ur! Midőn egyházkerületünk oly általános és őszinte lelkesedéssel készül megtartani főt. ur papságának félszázados, főpásztorkodásának negyedszázados örömünnepét: a rimaszombati egyháztanács — nem azon czélból, hogy e tekintetben másokat megelőzzön, de midőn azon szerencsében részesül, hogy főt. urat hivatala iskolánk s igy közvetve egyházunk érdekében is közénk vezérelte — megragadja s örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy felhasználja azt, s eljöttünk mi is, hogy a legmélyebb tisztelettel üdvözöljük főt. urat azon magasztos ünnepélynek küszöbén.

A lélek fennmaradásának s tovább fejlődésének hite, jövő boldogságának, üdvösségének reménysége nélkül, az ember egy a végtelen bölcsesség által alkotásba vett remek, de félbehagyott, be nem végzett teremtmény lenne, s az élet egy megfejthetlen talány lenne a földön.

Midőn szent vallásunk ezen hitünknek, ezen reménységünknek beteljesülését nyujtja az erény jutalmául, ez által az erkölcsi világrendnek alapját vetette meg a földön.

A mily szükség van a tüdőnek a levegőre, a szemnek a világosságra, oly szükség van a léleknek a vallásra.

Azonban ugy látszik, hogy a föld vonzó ereje az ujabb időben ismét végzetesen fokozódik, vonza s magához lekötni igyekezik *nemcsak a testet, de a lelket is*; hányan vannak, kik e vonzerőnek engedve, realismusokat materiálissal, élvvágyukat anyagelviséggel fedezve, palástolva, a hit szövétneke által megvilágositott ösvényről letérve, az állbölcselkedés lidércfénye után indulnak, vétkezve nemcsak az erkölcsi világrend, de vétkezve még inkább önmaguk ellen.

Mert jaj azoknak, egyeseknek ugy mint testületeknek, kik az egyházzal, a vallással szakitottak, látszani fog még kis ideig zöldülésök, mint a törül lemetszett s vizbe tett virágszálé; de legyen bár a pohár aranyból, s viz a harmatgyöngyből, hervadásuk, elhalásuk bizonyos.

— — — — — — — — — — —

Reformált vallásunk csak az *evangyeliommal élhet*, de *csakis az evangyeliom nélkül veszhet el.*

És ha a betü harcza az eszmével még befejezve nincs, az irást János lelke, *fiaim szeressétek egymást* fogja megmagyarázni.

Hirdetni Isten igéjét az evangyéliomban, hirdetni a szeretet törvényét, előkésziteni Isten országát már e földön, ez egy reform-papnak feladata, s van-e ennél szebb s magasztosabb hivatás a földön??

Amde fényben, gazdagságban meg nem szégyenelni Krisztusnak evangyeliomát nem érdem. Főt. ur *prófétája lett* a népnek *szörköntösben, erdei méz mellett*, sőt magas állásában is megtartotta saját magát a világnak és saját világát magának.

— — — — — — — — — — —

Mély hálával tapasztaltuk, hogy mig hiven, szakavatott bölcsességgel, de atyai jósággal vezette, kormányozta egyházkerületünket egy negyedszázadon át, éber őre volt mindig s bátor védője a nehéz napokban, vérrel szerzett, de törvény által biztositott egyházi jogainknak is.

Egyházunk örökifju kedélyü s költői lelkü kedves papja, kinek egyházunk élő s méltó emléket emelt derék fiában, oly szépen énekelte meg egykor:

„Ha a hív jutalmat nem kap
Nem igazat papol a pap.“

Főtisztelendő ur hiven teljesitett kötelességének jutalmát részben, eddig is megkapta már: Istentől kegyelmét, hogy papságának ötvenedik, főpásztorkodásának huszonötödik évét erőben, egészségben betöltötte, az emberektől, egyházkerületétől, mindnyájunktól a hálás elismerést, a legmélyebb s őszinte tiszteletet, szeretetet. Adja Isten, élvezze még teljes megelégedésben s a legboldogabb családi körben mindkettőt sok éven át!“

Kún Bertalan püspök meghatott érzelemmel köszönte meg a presbyterium szónoka által tolmácsolt ragaszkodást s ötvenéves szolgálatának legszebb virágát, hiveinek szeretetét.

A tanári kar délben Ballagi Aladár miniszteri biztosnál tisztelgett, hol az üdvözlő, szivélyes szavakat Bodor István igazgató mondotta, hasonló választ nyervén a min. biztostól is.

Délután 3 órakor megkezdődött az érettségi vizsgálat.

Levelezés.

Uzapanyit, 1891. jun. 20.

Igen tisztelt Szerkesztő úr! Isten jóvoltából 30 éve lesz jövő hó 18-án, hogy az érettségi vizsgát Sárospatakon egy osztályban 58-an letettük. Ennek emlékét akarják a volt osztálytársak — a mennyiben az első érettségi vizsga akkor volt még csak Sárospatakon — megünnepelni.

Nagy Sándor Budapesten müegyetemi könyvtártiszt szerkesztett ez alkalomra egy „Alkalmi Lapot“, melyet nekem is, mint volt tanulótársának megküldött, a melyben szépen megemlékezik a multról. Le van irva a volt osztály névjegyzéke, mindenkinek lakhelye, állása, a közülünk már 15 tagnak elhalálozási helye és ideje.

Ez osztályban első volt Mitrovics Gyula sárospataki hittanár, ebből való Terhes Pál, Fülep Béni, Kupay Dénes, és én is.

Ez ünnepélyre — fájdalom — helyzetemnél fogva nem mehetvén, csak levelet küldök Nagy Sándor barátomnak, s általában az egész volt osztálytársaknak.

Melyet, midőn tekintetes Szerkesztő urnak megküldeni szerencsém van, állandó tisztelettel maradtam kész szolgája

Lengyel László.

Válasz.

Nagy Sándor volt osztálytársamnak — Sárospatakra 30 éves találkozóra — meghivó levelére.

Nagy örömmel vettem, mit küldél: a lapot,
Átérzem abból az örömet, bánatot,
Azoknak örömét, kik köztünk boldogok,
Kiknek érző szivök jólétben földobog.
Átérzem a but is az elhunytak felett,
Kik már bevégezték a munkás életet,
Szép volna, ha ők is élnének még maig,
Legyenek békések tulsiron álmaik!

De legjobban érzem a bánatot magam,
A kinek élete e földön czéltalan,
Kinek a ma s holnap csupán csak gyötrelem,
Kire, ha jő tavasz: virágot nem terem.
Ösznek vagyok én a bús képviselője,
Mig el nem sodor az enyészet szellője.
Elmennék közétek, de hát minek menjek?
Nem hallanátok ti panasznál egyebet;

Csak sajnálkoznátok felettem czimborák,
Hogy ha elbeszélném életemnek sorát.
Ha volna állásom, öröm s egészségem
Legelső lenne ott a megjelenésem,
Ölelhetni mind ott, sorban benneteket,
A kikhez egyiránt csatolt a szeretet,
Ki köztetek sohsem tettem különbséget,
Képviseltétek bár akármely vidéket;

Nem néztem szatmári, nem néztem borsodi;
Egyenlőn voltatok szivemnek sorosi
Hogyha benneteket most ujra látnálak:
Érzékeny szivemet elfogná a bánat,
Elborulna lelkem ugy is bus világa,
Az életvándorát hagyjátok magára!
Látlak benneteket szinről-szinre látlak,
Higgadt, komoly arczát Mitrovics Gyulának;

Nagy Ignácz, Bacskai, Barati, Antalfy.
A képzeletemből soha nem halnak ki!
Látom Király Palit, mo olygó arczával,
Tárcy Károlyt hallom érez, bassus hangjával,
Előttem Kóródy, Csiszár, Imre, s Pogány,
De, ki menne végig mindnek a névsorán;
Elég az, hogy itt szinről szinre látom
Veled együtt kedves jó Sándor barátom.

Köszöntsd nevembe mind a kedves társakat,
A kiknek emlékök előttem felmarad.
Ha nem örülhetek most a szerencsének
Hogy mehetnék én is oda ti közétek
Megosztani ottan bánatot s örömet:!
Ne feledjetek el Ti azért engemet
Hisz jól ismertetek engemet Patakon,
Köztetek nem voltam ott sem hallgatagon,

Én voltam az, a ki élőt buesuztatott,
Midőn egy más társunk rectóriát kapott,
Az exitusokban én irtam verseket,
Innen ismerhettek legjobban engemet
Fáj szivem, fáj nagyon, hogy nem lehetek ott,
Veletek tölthetni azt a pár szép napot,
— A melyet szenteltek a viszontlátásnak —
Tudjátok be Ti ezt a sorsnak magának.

Képzeletben azért ott leszek veletek,
Szivemben ott tartom az örömünnepet,
És küldöm égre fel az én imádságom,
Hogy Isten titeket minden jóval áldjon!
Kérve benneteket: ne feledjetek el
Maradtam hozzátok igaz szeretettel,
Soha el nem muló jó emlékezettel

Lengyel László.

Helybeli hirek.

Érettségi vizsgálat. Gimnásiumunk növendékei közül tizenhárman jelentkeztek érettségi vizsgálatra, mely rövid előkonferenczia után kedden délután kezdődött meg Kun Bertalan ref. püspök, Ballagi Aladár egy. tanár, miniszteri biztos, Liszkai János ig. vál. tag s az előadó tanárokból álló bizottság jelenlétében. Általános vélemény szerint a jelentkezett ifjak képzettsége általában véve nemcsak elérte a kivánt érettségi fokot, hanem egyik-másik ifju készultségének feltünő jelét adta, mi ugy az elnöklő püspökre, mint a miniszteri biztosra kellemes benyomást tett. Jeles fokozattal hárman nyilvánittattak felsőbb tudományok hallgatására érettek, (Ladányi Béla, Kovács László, Bazovszky Lajos,) nyolczan jól és elégségesen, kettő pedig két hó mulva egy-egy tárgyból javithat. Tulajdonképen tehát egy sem bukott, mi igen szép siker. Az örvendetes eredmény kihirdetése után Kun Bertalan püspök szép beszédet mondott a már érett ifjakhoz, szivükre kötvén jövendő pályájukon a vallás- és hazaszeretetet s a hálás megemlékezést arra a tanintézetre, mely atyai szeretettel és gondoskodással érettté nevelte őket. Az ifjuság háláját és köszönetét Ladányi Béla szivből fakadó, keresetlen szavakkal tolmácsolta első sorban a tanári karnak, mely szivéhez legközelebb áll, azután a vizsgáló-bizottságnak, mely felettük szigoruan, de igazságosan itélt. A szónok beszédét lelkesült éljenzés követé, s azután az ifjak eltávoztak. A tanári kar müködése felett még Kun püspök és Ballagi min. biztos is kifejezték legteljesebb elismerésüket, s ezzel az ünnepély szinvonalára emelkedő érettségi vizsgálat befejeztetett.

A losoncziak hangversenye iránt, mely e hó 4-én szombaton este lesz a „Három rózsa“ nagy termében, a legélénkebb érdeklődés mutatkozik. A jóformán már csak néhaivá lett rimaszombati dalárda tagjai visszaemlékezve ama szép napokra, mikor még in floribus a szomszéd városokban hasonló hangversenyeket rendezett, különösen a losoncziak vendégszeretetét nem feledhetik el. Az egykori tagokból rendező bizottság alakult, mely arra törekszik, hogy a losonczi kollegák vendégszeretetét, a mennyire lehet viszonozza. E czélból gondoskodott az érkező vendégek elszállásolásáról s hangverseny után a losoncziak tiszteletére közvacsorát rendez a kaszinó termében. A hangverseny müsorával ellátott meghivókat már szét küldözgették s emellett hatalmas falragaszokon is meg van hiva a közönség. A közvocsorára aláirási ivek vannak kibocsátva. Remélhető, hogy a losoncziak ritka élvezettel kecsegtető vállalkozását a legszebb siker fogja koronázni, annyival is inkább, mert a vállalkozás rugója az a nemes intentio, hogy a mi dalárdánk is, még egyszer ösztönt kapva, poraiból uj életre keljen. E nemes intentio kapcsolatban azon czéllal, hogy a vállalat anyagi sikeréből a városunkban felállitandó Tompa-szobor is részesüljön, megérdemli a legszélesebbkörü pártfogást s hisszük is, hogy dalos kollegáink nem csak szivesen látott vendégei lesznek városunknak, hanem körünkben jól is fogják magukat érezni.

Adomány. Egy jókedvü társaság vidáman mulatott a mult hét valamely estéjén, ez alkalommal kedélyök minduntalam felcsapó hullámait az által csillapitották, hogy azok, a kik a felköszöntő szónokot közbeszólásaikkal megakasztják, tiz krajczárt fizetnek a Tompa szoborra. A társaság elemében lehetett, mert alig félóra alatt ötven hatos folyt be a nemes czélra, mely egy hét óta már kamatot is hajt.

Majáliska. Ha a nagyoké majális, a kicsinyeké majáliska, de a kedvhez, mulatsághoz már bezzeg nem pászol a kicsinyitő. Nagy rész jutott ki mindakettőből. Tánczoltak a piczikék sokat; utánuk pedig később a nagyok is egykeveset. Amazok (kilenczven)négyesét 94 pár lejtette csárdás hangjainál keringő ütemekre, széles jókedvvel, ami azonban nem gátolta egyik-másik apróságot, hogy be ne bizonyitsa, miszerint csakugyan „sirva vigad a magyar.“ Némelyik hölgyike szundikált is a táncz közben, gavallérja azonban ébrenlétre locsolta — a szájából. Olyan bolondos öröm volt őket nézni, hogy még a könyüt is majdnem kicsalták az ember- sőt az ég szeméből is. Utóbbi azonban mégis csak mosolygásra fogta és beleragyogott a szülők derüjébe. Aztán hogy szavaltak, micsoda bátor erős hangon és játszottak, röpködtek, mint a szárnyas angyalkák, szépen, módosan! Illemtudás fegyelmezettség párosult kedves bohókás játszi kedvükkel és aranyos okos viseletükkel. Tisztelet dicsőség érte „Etelka néninek.“

Időjárásunk végre megemberelte magát. Pár nap óta derült napfényes időnk van s igy a gazdaközönség reményeinek foszladozó szálai ismét kezdenek erősbülni. A hosszan tartó esőzés, mely néhol nagyobb viharokkal váltakozott, sok kárt okozott ugy a sarlós, mint a kapás növényekben s a széna csinálás és aratás idejét hátravetette. Most, hogy az idő felderült, nyakra főre dolgoznak s ha az idő ismét kedvezőtlenné nem válik, remélhető, hogy a természet mulasztását helyre pótolja az emberi szorgalom.

Elgázolta a vonat. A junius hó 30-án Nyustyáról Rimabányára haladó délutáni személyvonat mozdonya a 19. sz. őrház közelében a pálya oldalán széngyüjtéssel foglalkozó nők közül Grengyel Györgyné polomi lakost maga alá ütötte azon pillanatban, a mint ez a vasuton felejtett gereblyét onnan elkapni akarta. Véletlen szerencse, hogy életveszélyes sérülés nem történt rajta. Ugyanazon vonattal utazott a nyustyai körorvos is, a ki a sebesültet azonnal ápolás alá vette és még a nap folyamán a helybeli közkórházba behozatta.

Vármegyei ujdonságok.

Névnap. (Feled, jun. 28.) Folyó hó 26-án este tartotta Dráskóczy László szeretve tisztelt főszolgabirónk névestéjét, melyen a helybeli intelligentia, kevés kivétellel, örömmel vett részt. — A társaság pont 9 órakor foglalt helyet a házi gazda vendégszerető asztala mellett. — A hamisitatlan jó bor feloldta a nyelveket s megeredt a dictiózás, melyet dr. Borszéky Ármin jeles orvosunk kezdett meg szépen átgondolt szellemes beszédével, melyben az est hősének jó szivét s minden nemesért feldobbanó lelkületét tárta fel. — Ezen beszéd után Dráskóczy László megköszönve vendégeinek szives jókivánatait, s hogy elejét vegye az ily alkalmakkor egymást követő számtalan dictiónak, propositiót tett, hogy az: a ki beszélni kiván, tartozik a rimaszécsi járásban létesitendő szegényházi-alap javára minden egyes elmondandó beszédért 1—1 forintot letenni, s a jó példát előre mutatva, Lovcsányi Béla általa felkért pénztárnoknak kezei közé tette le az első 1 frtot. Az az érzés, mely e szép, nemes inditvány megtétele után kebleinket elfogta, nem elegendő a toll, mely azt leirni képes volna. — A vendégek egymásután keltek fel, követve a példát s áldoztak e nemes czélra egymással versekedve. — Még a czigány kezében a hegedü is másként

szólt, lelkesült volt a társaság s fesztelenül folyt a mulatság a hajnali órákig, mig másnap, a vidéki intelligentia közül egy némely jó barát jelent meg a szeretve tisztelt házi gazdánál, hol a mulatság a legjobb hangulatban csak László napja utáni reggelen szünt meg. — Kedves emléket vitt el ki-ki magával, s tanulta ösmerni nemcsak a tisztviselőt, de az emberbarátot, mely cselekedetét bár sokan-sokan követnék, igy hazánk szegény ügye egy lépéssel előbbre haladna. — Megsúgom még azt is, hogy alaptőke gyanánt Dráskóczy László ur 100 frtot ajánlott meg a szegényház alapja javára. =

Derék földmüves. Baksa György, a rimavölgy egyik legszorgalmasabb földmüvelője, ki munkásságának gyümölcsét megtakaritván, tekintélyes birtokot szerzett magának, mint lapunkat értesitik, Fazekas-Zsaluzsány község számára 1500 frtig terjedő költségvetéssel jégvermet fog épittetni. Az oly derék gondolkodásu földmives, ki vagyonának egy részét a közjóra áldozza, megérdemli a nyilvános elismerést.

Vegyes hirek.

Magyar tudós Schweitzban. A mönchensteini borzalmas vasuti szerencsétlenség technikai okainak kikutatására a szövetségtanács, Ritter mérnök mellé, Tettmayer zürichi politechnicus tanár hazánkfiát küldte ki, a ki egykor a rozsnyói ev. gymnásiumnak volt a növendéke.

Gróf Károlyi Sándor és Gömörmegye. Ez a két név tulajdonképen csak ugy rimel, hogy az utóbbinak egyik hü fia, dr. Bernáth István amannak ajánlotta egyik legutóbb megjelent munkáját, melynek czime: „Segits magadon és Isten is megsegit.“ Angol eredeti után van dolgozva és a „rochdali becsületes takácsok történetét és sikereit“ ismertetve a szövetkezet keletkezését irja le igen népszerü nyelven. Mint egyik fővárosi lap mondja: ez a könyv „szövetkezeteink elfajzásának klasszikus korában különösen ajánlható olvasmány.“ Itt emlitjük meg egyuttal ugyancsak a jó nevü szerző szerkesztésében megjelenő „Szövetkezés“ cz. folyóiratot, melynek II-ik évfolyamából most jelent meg a 6-ik szám a következő tartalommal: Egyesülés. Magyar munkások. Ébredő Magyarország. A mafia. A szövetkezetek engedélyezése. A pálinka. Az angol szövetkezetek nagy gyülése. A főváros és a szövetkezés. Földmivelő munkások. A franczia fogyasztási egyesületek ötödik kongresszusa. A dock munkások vivmányai. A boroszlói fogyasztási egylet. Rövid közlemények. Mindkettőt ajánljuk olvasás és terjesztés végett azoknak, akik a sociális kérdések iránt érdeklődnek.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara m. hó 9-én tartotta a nyári szünet előtti utolsó ülését Radvány István elnöklete alatt. Az ülés megnyitása után Radvány elnök hivatkozik az osztr. magy államvasuttársaság államositásának korszakalkotó jelentőségü tényére s vázolva vasutpolitika terén az utolsó évtizedben elért nagy sikereket, inditványozza, hogy Baross miniszter a mostani államositás alkalmából, a kamara által üdvözöltessék. A szépen megokolt inditvány általános éljenzéssel elfogadtatott. Több miniszteri leirat közül örvendetes tudomásul vétetett, hogy a kamara kérelmére Miskolczon egy fiókpostahivatal falállitása engedélyeztetett. Az iparosifju részére kiirt 300 frtos ösztöndijat a miniszter Pfligler Bertalan miskolczi iparos ifjunak adományozta. A magyar kereskedelmi utazók egylete a kamara erkölcsi támogatását kérte; ezt a kamara a legnagyobb készséggel megteszi, mert örül, hogy a magyar utazók függetlenitették magukat a bécsi egylettől. A könyv- s könyomdászat, valamint rokoniparágaknak a képesitéshez kötött iparok sorába való felvételét a kamara, a kerületbeli nyomdászok egyenkinti megkérdezése után is, egyhangulag javasolja. A kamarai illetékek rendezési ügyére vonatkozó min. leirat, mely immár kétségtelenül megállapitja, hogy mely adókat (I. III. és IV. oszt. kereseti, nyilv. számad. kötelezett adókat) terheli a kamarai illeték — megelégedéssel vették tudomásul s a legszélesebb körben fog közzé tétetni. Adács, hevesvármegyei község által kért országos vásárok engedélyezése, sem általános szempontokból, sem az illető község különleges viszonyai alapján nem javasoltatik. A budapesti kereskedő ifjak jubiláris alapjához a kamara ezuttal sajnálatára nem járulhat, mert a rendelkezésre állott anyagi eszközök most már teljesen kimeritvék. Pártolja a kamara a magyar kereskedelmi csarnok azon fölhivását, melyben azt kéri, hogy a műborgyártásról szóló törvény akkor léptettessék, épen a magyar borkereskedelem érdekében, nálunk életbe, ha Ausztriában is hason törvény életbe lép. Több miskolczi terménykereskedő a reexpediczió kedvezményét kérő folyamodványok pártolását kérvén, ezt a kamara egyhangulag elhatározza s igy Miskolcz kereskedelmének élénkitésére az kéretni fog. Radvány elnök inditványára a kamara egyhangulag elfogadja, hogy Hámos László, mint a kamara területéhez tartozó Gömörvármegye most kinevezett főispánja, üdvözöltessék. Több rendbeli személyzeti s más apróbb ügy elintézése után, az ülés befejeztetett, s elhatároztatott, hogy julius—augusztus hónapokban ülések nem tartatnak.

„Pesti Hirlap.“ Hogy a „Pesti Hirlap“ ma — tartalmának bőségére nézve — Magyarország legnagyobb lapjának méltán mondható, kétségtelen. Mert a közigazgatási vita megkezdése óta naponkint husz oldalon (vasár- és ünnepnapokon pedig 24—32 oldalon) jelenik meg, amire eddig nem volt példa hazánkban. — S azonfelül, hogy az országgyülési vitát érdemlegesen ismerteti, a napilapok közül egyedül a „Pesti Hirlap“ hoz országgyülési karczolatot minden nap, „A tisztelt Házból“ és „A mai ülés“ czimek alatt. — Naponkint egész csomó karczolat, kis czikk, tréfa, jól megválogatott tárczák teszik a „Pesti Hirlapot“ a magyar olvasó közönség legélénkebb, legkedveltebb lapjává. — Regénycsarnokában most a kitünő franczia szerző: Theuriet André legujabb, igen kedves és érdekes regényét közli, melynek czime: Roche kisasszony atyja. A julius elejével belépő uj előfizetők tübb mint egy hó óta megjelent részt külön lenyomatban megkapják. — Ezt követni fogja a jövő negyedben koszorus költőnk Jókai Mórnak most készülő regénye melynek czime alkalmasint „Czigány-gróf“ lesz. (Jókai regényei ezentul a „Pesti Hirlap“ tulajdonosai, Légrády testvérek kiadásában fognak megjelenni.) — Mindezekhez járulnak a „Pesti Hirlap“ rendkivüli kedvezményei: — az előfizetők minden két hétben külön zenemellékletet kapnak; — karácsonykor minden előfizető ajándékul kapja a „Pesti Hirlap Naptárát,“ egy valódi diszmüvet, melynek Roskovics Ignácz által rajzolt czimképe az idén valóban kellemes meglepetést fog szerezni a megajándékozott előfizetőknek, eltekintve attól, hogy bővebb tartalmu s diszesebb kiállitásu naptár bizonyára nem fog megjelenni az őszi könyvpiaczon. — Ezek után bátran elmondható, hogy itt már minden verseny kizárva! Az előfizetési összeg (egy hóra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr.) a „Pesti Hirlap“ kiadóhivatalához (Budapest, V., nándor-utcza 7. sz.) küldendő, honnan mutatványszámokat is lehet kérni.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

„604. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszéknél előléptetés folytán üresedésbe jött II. oszt. jegyzői állásra a m. kir. igazságügyminiszter ur Ő nagyméltóságának 1891. évi junius hó 15-én kelt 3187. I. M. E. számu rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak mindazok, kik ezen évi 800 frt fizetés és 150 frt lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajták, hogy életkorukat, az 1883. évi I. t. czikkben körülirt képességüket, nyelvismereteiket, és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat ezen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számitott két hét alatt, — a közszolgálatban állók hivatalfőnökeik utján, — hozzám annál inkább nyujtsák be, mert a nem szabályszerü uton, vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1891. junius hó 25-én.

Török, kir. trvszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

A „BUDAPESTI HIRLAP“
ELŐFIZETÉSI FELHIVÁSA.

Főszerkesztő: **Rákosi Jenő.**
Felelős szerkesztő: **Csajthay Ferencz.**

Dolgozótársak: *Balogh* Pál, *Balázs* Ignácz, *Baksay* Sándor, *Béla* Henrik, *Berényi* László, *Barna* Izidor, *Csajthay* Ferencz, *Csapodi* István dr., *Flammarion* Kamil, *Herczeg* Ferencz, E. *Illés* Károly, *Kaas* Ivor báró, *Oswald* Sándor, *Őszi* Kornél, *Proff* Sándor báró, *Rákosi* Jenő, *Rákosi* Viktor, *Solder* Hugo, *Teleki* Sándor gróf, *Tóth* Béla, *Vasskó* Elemér.

A kiadóhivatal feje: *Zilahi* Simon.

A **Budapesti Hirlap** junius 15-én tölti be fennállása **tizedik** évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerübb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időszaki sajtó kellékeivel a magyar hirlapirodalom elsőrangu tagjává küzdötte föl magát.

A **nemzeti irány** merész és elszánt kultusza ugy a politikában, mint az irodalomban, a művészetekben és a társadalomban biztositották neki a hirlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegeit.

Alig volt rá eset Magyarországon, mióta az alkotmány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy hirlap oly vezérlő szerepet játszék egyes kérdések sorsa megalakitásában, minőre a *Budapesti Hirlap* aránylag nem hosszu fennállása óta ismételve adott példát: nem kell csak a *véderő vitára* emlékeztetnünk, a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a **Budapesti Hirlap** táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujabban pedig a közigazgatási javaslat első és döntő birálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megtermékenyitse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőben is az értelmi tőke párosulva az irói tehetséggel; másodszor az abszolut függetlenség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felszabaditani s munkássá tenni a közérdek javára, a minő a tisztességes sajtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az ujság kénytelen magáról beszélni, ezt diesekvésnek venné, annak megengesztelésére készséggel tesszük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat csalhatatlanoknak. Tudjuk, hogy minden vigyázat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is csak szabad meggyőződésünkből ered, nem egy harmadiknak, akár egyénnek, akár társaságnak, akár pártnak, akár felekezetnek, akár osztálynak sugalmazásából vagy egyoldalu érdekéből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az igéretet, hogy ugy mint eddig, ujságirói kötelességeinken és lelkiismeretünkön kivül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A **politikai vezetést**, a vezérczikkek rovatát Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendesen. Jogi szakczikkeinket, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovathoz nem kötve Edvi Illés Károly kitünő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természettudományi kérdésekben irónk és tanácsadónk Csapodi István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakiró. A többbi rovatok megoszlanak kipróbált s nagyobb részt már évek óta a „Budapesti Hirlap“ közönségét szolgáló több dolgozó-társaink közt.

Irodalmi és **tárczarovataink** a mellett, hogy a lap keretén kivül levő irók közreműködését is sürüen igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségeket magához vonni iparkodik, oly erőkre vannak állandóan bizva, mint **Teleki** Sándor ezredes, **Toth** Béla, **Rákosi** Viktor (Sipulusz), **Herczeg** Ferencz, **Baksay** Sándor, **Béla** Henrik és a főszerkesztő (—**ő.**), végül a világra szóló hirt élvező **Flammarion** Kamil, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a **Budapesti Hirlap**-pal.

A regénycsarnok számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erőktől is a javát szerezhessük meg a **Budapesti Hirlap**-ban. **Csiky** Gergely kitünő regény- és drámairónkat a hirneves franczia: **Ohnet** György váltja fel. Egy olasz regény **Salvatore Farina** tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azzal, hogy tavaly megszereztük és közöltük **Stanley** legujabb művét afrikai expedicziójáról. Angol regényeink, a melyekből évenként kettőt-hármat szoktunk közölni, kitünő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdaságot, ujdonságokat, az értesüléseket, helyi, vidéki és külföldi tudósitásokat illeti: mindez régóta ugy el van látva a „Budapesti Hirlap“-ban, mint bármely elsőrendü európai lapban. Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gárdának, a mely becsvágyát helyezi lapja korrekt és kitünő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósitónk, Bécsben egész kis fiókszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon utján; az európai nagy városokban saját tudósitóink óvják közönségünk érdekeit és mindenüvé a haza határain belül és kivül, bárhol valami rendkivüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megesik: külön kiküldött tudósitóink ott vannak vagy ott teremnek mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A **Budapesti Hirlap** iránya az elmult deczennium alatt kiállotta képességei tüzpróbáját. **Ebben a változatlan irányban** fogja ezentul is teljesiteni feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Julius 1-én fogjuk megkezdeni **Ohnet György** „A gyülölség adója“ czimü uj regényének közlését, mely a „Budapesti Hirlap“ kizárólagos tulajdona.

Az előfizetés feltételei helyben házhoz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. A fővárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesittetik, az egész fürdő-évad alatt pedig előfizetőink kivánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legczélszerübben posta-utalványnyal eszközölhetők következő czim alatt:

A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utcza 16. szám.

Szabad kézből eladó.

Rimaszombatban, a Kossuth Lajos és Kmetty-utczák szögletén lévő **Chászár György-féle ház** szabad kézből eladó, esetleg az első rész bérbe is vehető. — Értekezhetni lehet **Chászár Andorral** ugyanott.

Eladó

Rimaszombatban a Forgách-utczában 2-ik szám alatt, esetleg a Ferenczi-utczában 12-ik szám alatt fekvő ház és beltelek, — továbbá egy jó karban levő zongora. — Bővebb értesitést ad **Marton János** ügyvéd.

SPISSÁK ANDOR
kocsigyártó és kárpitos
RIMASZOMBAT.

Ajánlja kész félfedelü-, nyitott faskoc-, kutsir-, homokfutó-, féderes- és lengyel-kocsijait. — Elfogad mindennemü kocsijavitást, valamint butor és szobák kárpitozását a legjutányosabb árak mellett.

Ugyanitt egy fiu tanulóul elfogadtatik.

Eladó esetleg bérbeadó.

Tamásfalán egy hold belsőségen épült 6 szoba-, konyha-, kamara- és melléképületekből álló lakás szabad kézből örök áron eladó, esetleg bérbe adandó Bővebb felvilágositást nyerhetni ugyanott **Bodrogközy L.** ügyvédtől.

FLEISCHER és TÁRSA
gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerüen s gondosan gyártott jóhirnevü gépeit a **közeledő nyári idényre,** nevezetesen:

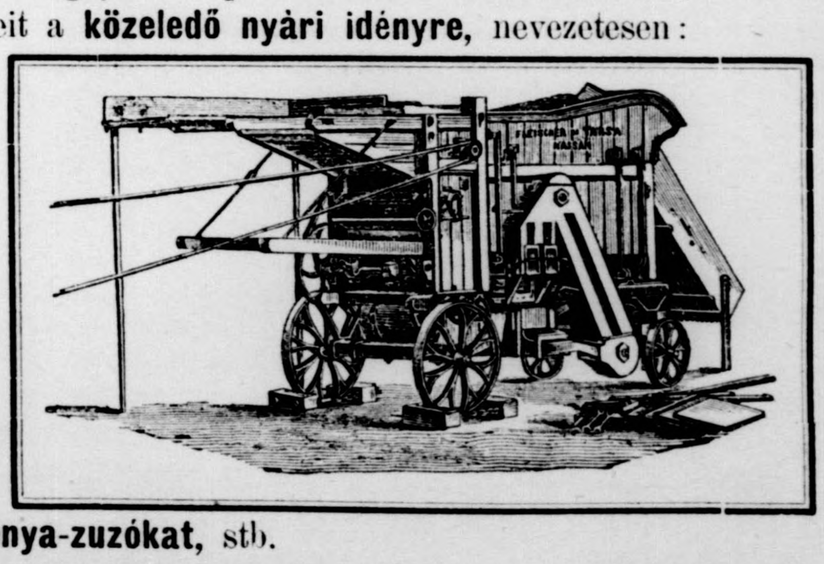

Cséplőkészületeit könnyü járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy a nélkül.

Backer- és **magtár-rostáit**, továbbá mindennemü **szivattyukat**, **gőzgépeket** és **gőzkazánokat**. — **Szeszgyár-berendezéseket**, m. péld. **Henzefőzők**, **kavaró-készülékek**, **maláta-** és **burgonya-zuzókat**, stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.**

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük. 5—6

Rimaszombat, 1891. Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában.